

Коренєва Ж. Б.

кандидат ветеринарних наук, доцент

Шилкова О. В.

магістрант ФВМ та БТ

Одеський державний аграрний університет

Кафедра нормальної і патологічної анатомії та патофізіології

ПАТОМОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ В ОРГАНІЗМІ КУРЕЙ ЗА АЛІМЕНТАРНОЇ ДИСТРОФІЇ

Актуальність проблеми. В Україні спостерігається стійка тенденція до збільшення обсягів виробництва курячої м'ясної продукції та харчових яєць. Основним етіологічним фактором аліментарної токсичної дистрофії у молодняка курей, як і будь якої сільськогосподарської птиці, є тривале згодовування кормів, які містять перекиси, альдегіди, спирти, оксикислоти, низькомолекулярні кислоти та інші речовини, що утворюються в умовах тривалого зберігання або порушень умов зберігання. Ослаблення організму посилює небезпеку виникнення і поширення різноманітних захворювань, які сприяють масовій загибелі птиці. [1-3].

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проведені на курчатах-бройлерах кросу "Кобб 500". Вивчення морфологічних змін в органах і тканинах та отримання мікрофотографій здійснювали за допомогою світлового мікроскопа і цифрової відеокамери фірми Olympus, з'єднаних з комп'ютером.

Результати досліджень. Під час клінічного обстеження птахопоголів'я птиці кросу "Кобб 500" ми реєстрували різноманітні зміни в поведінці птиці та

характерні клінічні ознаки хвороб. У птиці основними захворюваннями є канібалізм 18%, аліментарна дистрофія 18%, гепатодистрофії 16%, гастроентерити 11%, гіповітамінози %, запалення zobу 6%, канібалізм (2%) і інвазійне захворювання, яке на пряму пов'язано з зниження неспецифічної резистентності організму – еймеріоз - 26%. Як видно з проведених нами досліджень аліментарна токсична дистрофія у курчат-бройлерів виникла внаслідок згодовування їм комбікормів з високим вмістом продуктів окиснення та гідролізу жирів. В нашому випадку ці речовини накопились в комбікормі внаслідок тривалого зберігання у непристосованих приміщеннях, де не контролюється температурний режим та вологість. В процесі тривалого зберігання комбікорму в ньому відмічається накопичення перекисів на 149,8 %, альдегідів на 434,7 %, кислот на 255,2 %, оксикислот на 204,4%. Ці речовини здатні справляти негативний вплив на організм не тільки птиці, але і тварин.

Внаслідок негативного впливу токсичних речовин в організмі курчат-бройлерів відмічаються порушення з боку системи крові – зменшення вмісту гемоглобіну, еритроцитів, лейкоцитів, зміни з боку біохімічних показників – зменшення вмісту загального білку та збільшення основних ферментних показників АСТ та АЛТ.

Для патології, що виникає при такому аліментарному стресі, характерні дистрофічні зміни не тільки в печінці, де нами відмічено наявність глибоких дистрофічних, атрофічних і некробіотичних змін паренхіми та різке порушення кровообігу, а й в інших життєво важливих системах організму.

Загибла птиця була в стані виснаження. Шкірі суха. У молодняка відмічається відсутність пір'я чи незначна кількість криючого пір'я. Гребенець та серіжки бліді. Верхня частина клюву подовжена, загинається над нижньою його частиною. Грудні м'язи дряблі, шкіра набуває синьо-коричневого забарвлення. В ділянках де відсутнє пір'я на шкірі відмічаються крапчасті крововиливи та гематоми в підшкірній клітковині, м'язах та слизовій оболонці кишечника, ерозії на кутікулі м'язового шлунка. В наслідок комплексної нестачі вітамінів як жиророзчинних, так і водорозчинних у курчат відмічаються порушення з боку опорно-рухової системи. Спостерігається витягування кінцівок та їх скрюченність, що свідчить про параліч окремих м'язових волокон кінцівок.

Дослідження печінки. Макро. Печінка має строкатий малянок-мозаїчна. Коричневі ділянки чередуються з сіруватими та жовтуватими, які мають більш дряблу консистенцію. Печінка втрачає відповідну структуру. Так у коричнево-вишневих частинах органу відмічається часточкова будова, а сірувато-жовтих часточковість відсутня. Поверхня розрізу теж строката. В центрі дольки відмічається коричневе забарвлення, а на периферії сірувате. В деяких ділянках відмічали горбчастість, що може свідчити про розростання сполучної тканини. А деформацію та переродження печінки з наявністю на поверхні крапчастих крововиливів. **Гістологічно.** При дослідженні зрізів печінки нами відмічено порушення балочної будови органу, різке розширення капілярів та переповнення їх еритроцитами, в деяких місцях значні

крововиливи. Печінкові клітини не поєднані між собою, вони у безпорядку розкидані в полі зору мікроскопу. Більшість печінкових клітин в стані зернистої та жирової дистрофії, значна кількість з них некротизована. Патологічний процес починається з центру дольок та поступово просувається до периферії. В інтерстиціальній тканині нами відмічається розростання сполучної тканини, лімфоїдна інфільтрація, значна кількість фібробластів.

Висновки. 1. Основними факторами, які сприяють розвитку аліментарної дистрофії, в господарстві є: тривале зберігання комбікормів (понад 5 місяців) в приміщеннях де відсутній контроль температури та вологості.

2. Внаслідок дії токсичних речовин, відмічені зміни в печінці – наявність глибоких дистрофічних, атрофічних і некробіотичних змін паренхіми та різке порушення кровообігу.

3. З метою запобігання розвитку аліментарної дистрофії у курчат-бройлерів для їх годівлі використовувати строго стандартизовані комбікорми, які мають сертифікат якості та вільні від радіаційних сполук та генетично-модифікованих організмів.

Література.

1. Богданов К. С. Профилактика нарушений обмена веществ у сельскохозяйственных животных и птиц.- М.: Агропромиздат.- 2004. - 396 с.

2. Дикий О. А. Информативність окремих показників для діагностики патології печінки і нирок / О. А. Дикий, В. І. Головаха, Л. М.Соловйова // Вісн.Білоцерків.держ.аграр.ун-ту. – Вип.11. – Біла Церква 2000.– С. 32-37.

3. Кармолиева Р. Х., Васильев А. В. Состояние антиоксидантной системы организма цыплят при токсической дистрофии // Ветеринария.- 2005.- № 11.- С.42-45.